

FOLKETINGET STATSREVISORERNE

Statsrevisoranmodning

Undersøgelse af tilsynet med udledning af spildevand

Det følger af miljøbeskyttelsesloven, at der ikke må udledes forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet uden en tilladelse. Udledningstilladelser udstedes af kommunerne, og Miljøstyrelsen fører tilsyn med udledninger fra spildevandsanlæg, spildevandsselskaber og kommuner.

19. september 2022

Godkendt på
statsrevisormødet 19.
september 2022

Efter bestemmelserne i spildevandsafgiftsloven skal der betales en afgift til statskassen af spildevand, der udledes til søer, vandløb eller havet. Endvidere betales der afgift af spildevand, der nedsives eller udledes på marker og lign. Spildevandsanlæg, der skal betale afgift, skal lade sig registrere hos told- og skatteforvaltningen. Registrerede spildevandsudledere skal bl.a. føre et regnskab over den udledte mængde spildevand, der kan danne grundlag for opgørelse af og kontrol med det opkrævede afgiftsbeløb. Efter udløbet af hver afgiftsperiode på et kvartal skal de registrerede spildevandsudledere indberette størrelsen af de afgiftspligtige udledninger af spildevand mv. i perioden og indbetale afgiften told- og skatteforvaltningen.

Statsrevisorerne anmoder Rigsrevisionen om at undersøge myndighedernes tilsyn med de registrerede spildevandsudlederes indberetninger af spildevandsudledninger og overløb fra rensningsanlæg mv. og betaling af de hermed forbundne afgifter.

Statsrevisorerne anmoder Rigsrevisionen om at undersøge:

- Om Miljøministeriet og Skatteministeriet har en tilfredsstillende forvaltning af og tilsyn med udledningen af spildevand i Danmark?
- Om Miljøministeriet og Skatteministeriet fører et tilfredsstillende tilsyn med, at indberetninger om udledt spildevand er korrekte, både indberetninger om overløbssteder og om afgiftspligtige udledninger?
- Om spildevandsafgiftsloven og miljøbeskyttelsesloven håndhæves tilfredsstillende af Miljøministeriet og Skatteministeriet? Eksempelvis kan

Told- og skatteforvaltningen uden retskendelse foretage eftersyn af spildevandsanlæg mv. og efterse virksomhedernes forretningsbøger, øvrige regnskabsmateriale mv.

- Om Miljøministeriet og Skatteministeriet har vurderet risikoen for, at de registrerede spildevandsudledere indberetter forkerte mængder spildevand?
- I hvilken udstrækning Miljøstyrelsen og Skattestyrelsen har udnyttet kontrolmuligheder og sanktioneret eventuelle overtrædelser? Fx kan myndighederne med bøde sanktionere spildevandsudledere, hvis fordi de forsætligt eller groft uagtsomt har indberettet urigtige eller vildledende oplysninger til brug for afgiftskontrollen.

Lovgrundlag

Spildevandsafgiftsloven - Bekendtgørelse nr. 478 af 14. april 2020 af lov om afgift af spildevand med senere ændringer samt tilhørende bekendtgørelser mv.

Miljøbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022 af lov om miljøbeskyttelse, bl.a. bestemmelserne om beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand samt tilhørende bekendtgørelser mv.

Baggrund

En af de største udfordringer for kystvandene er fortsat tilførslen af næringsstoffer i form af kvælstof og fosfor samt BI5 fra især punktkilder.

Skønt sommeren 2022 har været varm og tør, vidner antallet af badeforbud ved de danske kyster om tilstanden med spildevandsrensningen i stort set hele landet. Badeforbuddet skyldes oftest colibakterier – men de kommer stort set altid sammen organisk stof (der ofte anføres med BI5, der er en målemetode til vurdering af, hvor meget ilt bakterier og andre mikroorganismer bruger, når de nedbryder det organiske stof), fosfor og kvælstof.

Fællessystemet er det ældste kloaksystem i Danmark. Her løber regnvandet fra veje, pladser og tage ned i samme rør som spildevandet og ender på rensningsanlægget. Det er en klar ulempe, at regnvand fra tage og veje blandes med spildevand og forurenes. For når det regner, overbelastes kloakker og rensningsanlæg. Når regnen vælter ned, er mange rensningsanlæg nødt til at udlede mekanisk rensede spildevand blandet med regnvand til vandmiljøet. Udledningen sker gennem såkaldte overløbsbygværk.

Overløbsbygværkerne lukker det overskydende spildevand direkte ud i den nærmeste å, sø, fjord eller direkte i havet. Der er dog indbygget en rist i anlæggene, der holder papir og andre "faste ting" delvist tilbage. Der er ca. 4.500 overløbsbygværker i hele landet. Miljøstyrelsen kræver, at forsyningselskaberne har en tilladelse til samtlige overløbssteder med krav til

mængde, indhold og antal overløb. Tilladelser, som kommunen selv udsteder til egne forsyningsselskaber – og kommunen kontrollerer også selv, om deres egne renseanlæg overholder reglerne. TV2's regionale stationer har mange steder i Danmark påvist store fejl og mangler med hensyn til manglende godkendelser og ikke indberettede udledninger.

At der er separatkloakeret, betyder, at regnvand og spildevand på grunden adskilles, hvorefter kloakvandet føres til renseanlægget, og regnvandet føres til et regnvandsudløb i nærmeste å, sø, fjord eller havet. Nogle steder gennem et bassin for at bremse mængden og måske bundfælde lidt af det "skidt" og herunder olie-rester og mikroplast i tonsvis fra bildæk, der smutter med. Selv om "det bare er regnvand", kan det også være spildevand med miljøfremmede stoffer. Der findes cirka 15.000 af disse separatkloakerede udløbssteder med "regnvand", og da der er tale om spildevand, kræves der tilladelse til alle disse udløb (se kort på www.spildevandsdata.dk).

I forbindelse med Miljøstyrelsens tilsyn med udledninger fra spildevandsanlæg og i den løbende dialog med spildevandsselskaber og kommuner er det kommet frem, at det ikke er alle spildevandsforsyningsselskaber, der ligger inde med udledningstilladelser for alle overløbsbygværker (kilde: Miljøstyrelsen).

Miljøministeren udsendte i februar 2021 et hyrdebrev til kommunerne, hvori hun fastslog følgende:

"Jeg vil med dette brev derfor gerne slå fast, at der til enhver tid skal være en eksisterende udledningstilladelse til alle udledninger af spildevand". Kontrol foretaget ved aktindsigt af viser desværre, at disse krav ikke efterleves, ligesom indholdet af miljøfremmede stoffer ikke rapporteres i fuldt og dækkende omfang.

Dansk landbrug har indtil nu været tillagt stor betydning som årsag til vandeutrofiering, som skyldes fosfor og kvælstof. En anden mulig kilde kan være spildevandet fra rensningsanlæg.

Det er derfor vigtigt at få belyst, om spildevandsselskaberne lever op til lovens krav med hensyn til korrekt rapportering og betaling af afgifter til statskassen. Vandopløseligt fosfor fra både rensset - og urensset spildevand, har en miljøpåvirkning i vandløb og kystnære farvande. Derfor er korrekt rapportering af udledninger afgørende for en god tilstand i de kystnære farvande.